

Klima og kvalitet

Hvordan ser fremtidens by og land ud?

Hvordan ser det ud, og hvordan opleves det, når klima og kvalitet er en del af den samme fortælling? I en panelsamtale på Byplanmødet i Odense var forskellige aktører samlet til en samtale om fremtiden, og kom med fire bud på, hvordan kvalitet kan se ud i et klimaparadigme.

Af projektleder
Iben Møller, Dansk
Byplanlaboratorium

På årets Byplanmøde blev der sat fokus på en af tidens store udfordringer: Hvordan forener vi klimaansvar med ideen om kvalitet i vores leverum? For når klimakrisen kræver, at vi gentænker alt fra byggepraksis til landbrug og mobilitet, lægger det op til, at vi også bliver nødt til at gentænke hvad, der udgør det gode liv. Et panel var samlet for at diskutere, hvordan fremtidens byer og landområder kan tage form i en tid, hvor vi ikke længere har råd til at fortsætte som før. "Vi skal erkende, at den fest, vi har været i gang med i lang tid, er slut", sagde Lauge Floris Larsen, arkitekt og indehaver af Drømmekontoret. "Men vi skal finde ud af, hvad den nye fest er. Den kan blive meget mere magisk, omfavnende, uventet".

Festen er slut – men hvad kommer bagefter? Panelet udforskede dette spørgsmål gennem konkrete bud på, hvad kvalitet kan være i en verden, hvor vi skal forbruge mindre.

Det ordinære som noget særligt

Kan den offentlige transport være en del af vores fremtidsbillede af kvalitet? Med projektet Perron Ceremoni, tager Lauge Floris Larsen og Drømmekontoret fat i potentialet i at genromantisere den offentlige transport til mere end blot en funktionel nødvendighed, men som et poetisk og kulturelt

sted. Han fremhæver, at vi skal vove at stille spørgsmål og forestille os, hvad perroner og toge også potentielt kunne blive. "Funktionerne er på plads, det kan vi godt løse, det er faktisk egentlig det nemme i det. Det svære er drømmen, hvad kommer efter funktionerne?".

Som samtalen skred frem, stod det klart, at en af de største udfordringer – og muligheder – ligger i vores forestillingsevne. "Hvis man drømmer stort nok, så er der jo rigtig meget, der kan lade sig gøre", sagde Søren Peschardt om tilblivelsen af RessourceCenter Vejle. I det realiserede projekt er det demonstreret, hvordan en genbrugsplads kan skabe indbydende og smukke rammer omkring affaldshåndtering. Hvor det ordinære kan blive særligt. "Man kan bruge arkitekturen og god planlægning som nudging til at nå nogle mål, som man ellers ikke havde forestillet sig".

Maltfabrikken i Ebeltoft er et eksempel på, hvor transformation af en eksisterende bygning er det, som giver oplevet kvalitet. "Vi kalder det at træde tilbage, at lade stedet tale og det synes vi ikke er en svag tilgang som arkitekter, vi synes faktisk det bliver stærkere af det, fordi den dybde og autenticitet som det bestående giver, den kan vi aldrig skabe", understreger arkitekt Mette Tony, partner i Praksis arkitekter. Her er kvalitet ikke defineret

RESSOURCECENTER VEJLE, som stod færdigt i 2023, er en genbrugsplads, hvor affaldshåndtering sees som en ressource med fokus på genanvendelse og cirkulære materialer. RessourceCenteret Vejle er Danmarks første containerfrie genbrugsplads, hvor rammerne er designet til at være inviterende.

MALTFABRIKKEN i Ebeltoft bymidte er et industrikompleks fra 1861, som i dag er transformeret til et åbent og levende kulturmiljø, der huser blandt andet arrangementer, bibliotek og værksted. Respekt for det eksisterende og en nænsom sammenfletning af nyt og gammelt giver maltfabrikken et oplevelsesmæssigt særpræg.

af nye materialer, men af viljen til at værne om det vi allerede har og give det nyt liv, så det passer til dagens behov.

Visionerne strakte sig også til landområderne og dets potentiale som en del af fremtidens gode liv. Alberte Skriver læste op fra bogen Levedygtigt Landbrug fra Den Grønne Ungdomsbewægelse, der skildrer en vision for et bæredygtigt, retfærdigt og jordforbundet landbrug. Kvalitet kan nemlig også handle om den måde, vi bor på, at vi deler mere i fællesskab og har en tættere forbindelse til den mad, som vi producerer.

Kvaliteter i flertal

I samtalen om projekterne fra transformation af industri til en genromantisering af offentlig transport var det tydeligt, at der ikke findes én definition af kvalitet – men mange, og at vi skal omfavne den forskellighed. I arkitektfaget skal for eksempel de æstetiske begreber gøres mere elastiske,

fremhævede Mette Tony. “Man skal jo ikke kun kunne lide den stationsbygning fra 1920, det er også noget fra 80’erne, fra 90’erne”.

De fire bud, som blev præsenteret i panelsamtalen, viste, at mangfoldigheden både er en nødvendighed og et mulighedsrum, hvis vi skal finde nye måder at forstå og skabe kvalitet på. Næste trin er så at invitere flere perspektiver ind i samtalen “Jeg tror, vi skal dyrke de mange mulighedsers land, vi har mange problemer, og de stikker i alle mulige retninger, derfor tror jeg også, vi skal dyrke rigtig mange forskellige løsninger”, pointerede Lauge Floris Larsen.

“Vi skal invitere mange flere stemmer ind, så vi har noget at sammenligne. At vi ikke kun har det ene projekt, som man kæmper imod eller for, men at man faktisk har flere versioner og kan lave en pulje af det bedste fra de fleste.”

PANEDELTAGERE

Lauge Floris Larsen, arkitekt, Drømme-kontoret

Alberte Skriver, koordinator i The Regenerative Built Environment Network hos Blox-hub og medforfatter til bogen Levedygtigt Landbrug

Mette Tony, arkitekt, stifter af Praxis arkitekter

Søren Peschardt (A), klima-, natur- og miljøudvalget, Vejle Byråd

FOTO: MORTEN OLIVARIUS

PERRON CEREMONI er et projekt, som undersøger utopiske fremtidsbilleder for, hvordan vores offentlige transport kunne se ud og opleves. Projektet har blandt andet været udstillet på både Københavns Hovedbanegård og Skanderborg Station og skal udstilles på Odense Banegård i den kommende vinter.

LEVEDYGTIGT LANDBRUG – udgivet i 2024. I bogen præsenterer Den Grønne Ungdomsbewægelse det de kalder et Manifest for Levedygtigt Landbrug. Her præsenteres konkrete visioner for fremtidens landbrug med mere liv på landet.